

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО

Галузь знань 08 Право
Спеціальність 081 Право
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Право (поліцейські)
Шифр за ОПП: ОК 25

Мова навчання: українська

Розробники:
ІГНАТЕНКО Володимир, доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
ДонДУВС, к.ю.н.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільно-
правових дисциплін ДонДУВС
Протокол № 2 від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедр

Ольга БОНДАРЕНКО

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Право
(поліцейські)
«29» серпня 2025 р.

Гарант ОПП

Ольга КОВАЛЬОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська	
Рік підготовки:	2-й	
Семестр:	3-й	
Кількість кредитів ЄКТС / годин:	3 / 90	
Модулів:		
Змістових модулів:		
Лекції:	2 години	
Семінарські:	22 години	
Практичні:	6 годин	
Самостійна робота:	60 годин	
Індивідуальні завдання (курсова робота):		
Підсумковий семестровий контроль:	залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:3	

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Трудове право» є набуття і поглиблення здобувачами вищої освіти знань у сфері трудових правовідносин, що має розглядатися як умова становлення професійної культури досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті трудових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням трудового права; надання здобувачам та здобувачкам вищої освіти комплексних знань і практичних навичок в галузі трудового права; окреслення потенціалу, ресурсів та специфіки використання сучасних знань у трудовому праві; формування у здобувачів і здобувачок вищої

освіти ціннісного ставлення до трудових відносин, розуміння соціальної важливості та значення забезпечення прав та гідного статусу працівників у суспільстві; розвиток у здобувачів вищої освіти різноманітних когнітивних, аналітичних, творчих та практичних навичок.

Завдання: засвоєння системи наукових знань про правові засади регулювання трудових відносин та основні концепції трудового права як самостійної галузі; розкриття змісту основних категорій, принципів та інститутів трудового права; ознайомлення з основами функціонування системи соціального діалогу в Україні; ґрунтовне вивчення чинного трудового законодавства, зокрема інститутів трудового договору, оплати праці, робочого часу та часу відпочинку; дослідження правових аспектів охорони праці, а також механізмів дисциплінарної та матеріальної відповідальності працівників і роботодавців; аналіз правозастосовчої практики, зокрема судового та позасудового порядку вирішення індивідуальних і колективних трудових спорів; вироблення вміння ефективного тлумачення та правильного застосування норм трудового права у професійній діяльності; формування навичок роботи з нормативно-правовими актами та іншими джерелами права; підготовка до вирішення конкретних практичних кейсів, що виникають у сфері праці, з урахуванням актуальних правових позицій; розвиток загальної юридичної культури, правового мислення та аналітичних здібностей; стимулювання творчого підходу до розв'язання правових колізій та пізнавальної активності здобувачів у галузі трудового права.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є «Юридична логіка», «Соціологія», «Українська мова професійного спрямування», «Юридичне документознавство», «Юридична деонтологія», «Інформаційні та комунікаційні технології», «Історія держави та права України», «Теорія держави та права», «Історія держави та права зарубіжних країн», «Конституційне право».

Компетентності, сформовані під час її вивчення, в подальшому будуть використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін: «Сучасні тенденції регулювання трудових правовідносин», «Міжнародне приватне право», а також під час проходження стажування та під час здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 3	ПРН 6	ПРН 13	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 22
--	--------------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

знати предмет, об'єкт та особливості правового регулювання окремих видів трудових відносин;						+		
знати основні трудові права громадян, правові форми їх охорони, захисту та гарантії;			+	+				
знати джерела трудового права;	+		+					
знати зміст правових норм та основні форми реалізації права на працю на основі трудового договору;			+					
вміти знаходити необхідні правові норми, тлумачити трудове законодавство та використовувати правові позиції Верховного Суду для вирішення конкретних справ;	+	+		+				
вміти давати юридичну оцінку трудовим правовідносинам, узагальнювати практику застосування законодавства та робити обґрунтовані висновки;			+				+	
вміти складати документи, що опосередковують реалізацію трудових прав (проекти рішень, заяви тощо), та у належній формі викладати результати роботи;							+	+
вміти вирішувати колективні та індивідуально-трудова спори, сприяючи забезпеченню реалізації трудових прав особи						+		+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Загальні положення трудового права України	9	2	2		5					
Тема 2. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права	7		2		5					
Тема 3. Колективні договори і угоди	7		2		5					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота		лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 4. Правове регулювання працевлаштування громадян	9		2		7					
Тема 5. Трудовий договір	7		2		5					
Тема 6. Робочий час і час відпочинку	9		2	2	5					
Тема 7. Правове регулювання оплати праці	7		2		5					
Тема 8. Трудова дисципліна	11		2	2	7					
Тема 9. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	9		2	2	5					
Тема 10. Правове забезпечення охорони праці	7		2		5					
Тема 11. Трудові спори	8		2		6					
Усього годин	90	2	22	6	60					

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальні положення трудового права України. Право людини на працю, його зміст, значення та місце у системі прав людини. Міжнародно-правові стандарти прав людини у сфері застосування найманої праці. Конституційні засади права на працю. Трудове право як складова частина системи права України. Поняття трудового права. Предмет трудового права. Метод трудового права. Функції трудового права. Сфера дії норм трудового права. Відмежування трудового права від суміжних галузей права: цивільного, адміністративного, права соціального захисту. Система трудового права як галузі права. Система трудового законодавства. Система науки трудового права. Система навчальної дисципліни «Трудове право». Поняття принципів трудового права. Проблема імплементації принципів міжнародного трудового права у трудове право України. Види принципів трудового права: обмеження

сфери правового регулювання відносинами найманої праці; оптимального поєднання централізованого і локального правового регулювання; соціального партнерства і договірної встановлення умов праці; єдності і диференціації правового регулювання трудових відносин; визнання незаконними умов договорів про працю, які погіршують становище працівників. Сучасна система джерел трудового права, їх особливості. Загальна характеристика найбільш важливих джерел трудового права. Конституція України як основне джерело трудового права. Кодекс законів про працю України. Система законів, що регулюють соціально-трудова відносини. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела трудового права. Локальні нормативно-правові акти. Значення роз'яснень Верховного Суду. Дія нормативних актів у часі, у просторі й за колом осіб.

Тема 2. Трудові правовідносини. Суб'єкти трудового права. Поняття трудових правовідносин, їх склад, зміст та загальна характеристика. Індивідуальні та колективні трудові правовідносини. Підстави виникнення трудових правовідносин. Підстави виникнення трудових правовідносин. Зміна та припинення трудових правовідносин. Правовідносини, тісно пов'язані з трудовими. Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. Правовий статус суб'єктів трудового права: суб'єктивні права та юридичні обов'язки, відповідальність суб'єктів трудового права. Працівник як суб'єкт трудового права. Фізична особа як суб'єкт трудового права. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. Повноваження трудових колективів. Механізм здійснення повноважень і самоврядування трудового колективу. Виборний орган первинної профспілкової організації на підприємстві, установі, організації як суб'єкт трудового права. Загальна характеристика правового статусу профспілок у сфері праці. Органи нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю, як суб'єкти трудового права.

Тема 3. Колективні договори і угоди. Законодавство про колективні договори та угоди. Поняття колективного договору та його юридична природа. Сторони колективного договору. Право на ведення переговорів та укладення колективних договорів, угод. Зміст колективного договору. Співвідношення законодавства і колективного договору, угоди. Сфера дії колективного договору. Поняття угоди та її види. Генеральна угода, галузеві та регіональні угоди, їх сторони і зміст. Порядок ведення колективних переговорів та вирішення розбіжностей. Обов'язки сторін щодо участі в переговорах і надання необхідної інформації. Гарантії та компенсації на період переговорів. Порядок вирішення розбіжностей під час ведення колективних переговорів. Відповідальність за ухилення від участі в переговорах. Обговорення, підписання колективного договору і строк його дії. Контроль за виконанням колективного договору та відповідальність за порушення і невиконання колективного договору.

Тема 4. Правове регулювання працевлаштування громадян. Законодавство про зайнятість населення. Поняття зайнятості та категорії

зайнятого населення. Основні напрями проведення державної політики зайнятості в Україні. Державна служба зайнятості: структура, обов'язки і повноваження. Державні гарантії (загальні та додаткові) зайнятості населення. Обов'язки роботодавців перед Державною службою зайнятості. Порядок працевлаштування громадян. Поняття підходящої роботи. Особливості працевлаштування інвалідів. Організація оплачуваних громадських робіт. Професійна підготовка і перепідготовка незайнятих громадян. Поняття безробітного, порядок визнання громадян безробітними. Соціальний захист безробітних, допомоги по безробіттю.

Тема 5. Трудовий договір. Поняття, сторони, форма і зміст трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, які пов'язані з працею (підряду, доручення, авторського та ін.). Сторони трудового договору. Правовий статус працівника і роботодавця. Зміст трудового договору. Загальний порядок укладення трудового договору, його оформлення. Випробування під час прийняття на роботу. Строк трудового договору. Укладення трудового договору на невизначений строк; на визначений строк, встановлений за погодженням сторін; на час виконання певної роботи. Укладення трудового договору на тимчасову та сезонну роботу. Види трудових договорів. Трудовий контракт. Сумісництво і його застосування. Суміщення професій (посад). Трудовий договір з працівником, що приймається за конкурсом. Поняття і види переведення на іншу роботу. Переміщення. Зміна істотних умов праці. Поняття і випадки відсторонення від роботи. Правове регулювання відсторонення від роботи. Атестація працівників та її значення, правові наслідки атестації. Підстави припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Припинення трудового договору за взаємним волевиявленням сторін. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Припинення трудового договору внаслідок порушення встановлених правил прийому на роботу. Оформлення звільнення працівників. Правові наслідки незаконного звільнення.

Тема 6. Робочий час і час відпочинку. Поняття робочого часу та його види. Нормальна тривалість робочого часу. Скорочений робочий час. Неповний робочий час. Режим робочого часу. Поділ робочого часу на частини, гнучкий режим робочого часу. Вахтовий метод організації роботи. Ненормований робочий день. Поденний, тижневий і підсумований облік робочого часу. Поняття надурочних робіт і порядок їх застосування. Чергування. Поняття і види часу відпочинку: перерви протягом робочого дня (зміни); щоденний (міжзмінний) відпочинок; вихідні дні (щотижневий безперервний відпочинок); святкові і неробочі дні; відпустки. Поняття і види відпусток. Щорічна основна відпустка і порядок її надання. Щорічна додаткова відпустка, її види і порядок надання. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Творча відпустка. Соціальні відпустки. Відпустки без збереження заробітної плати.

Тема 7. Правове регулювання оплати праці. Поняття і структура заробітної плати. Основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та

компенсаційні виплати. Правове регулювання грошового забезпечення та утримання в органах національної поліції України. Тарифна система оплати праці: тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів, тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники). Системи оплати праці. Сфера регулювання оплати праці: державне регулювання оплати праці; договірне регулювання оплати праці. Права працівника на оплату праці та її захист. Гарантії дотримання прав щодо оплати праці. Форми виплати заробітної плати. Строки, періодичність і місце виплати заробітної плати. Заборона обмежень працівника вільно розпоряджатися своєю заробітною платою. Обмеження розміру відрахувань із заробітної плати. Порядок обчислення середньої заробітної плати. Захист прав працівника у разі банкрутства підприємства. Повідомлення працівників про умови та розміри оплати праці. Індикація заробітної плати. Компенсація працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з затримкою термінів її виплати.

Тема 8. Трудова дисципліна. Поняття і значення дисципліни праці, засоби її забезпечення в умовах переходу до ринкових відносин. Правове регулювання внутрішнього трудового розпорядку. Обов'язки працівника, власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу або фізичної особи щодо дотримання дисципліни праці. Заохочення за успіхи в роботі. Поняття, види і порядок застосування заохочень. Дисциплінарна відповідальність та її види. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність працівників та її види. Дисциплінарні стягнення, порядок їх застосування, оскарження і зняття. Додаткові заходи впливу на порушників трудової дисципліни. Заходи громадського впливу, що застосовуються в разі порушення трудової дисципліни. Повноваження трудових колективів, профспілкових органів в забезпеченні трудової дисципліни.

Тема 9. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Поняття, підстава та умови матеріальної відповідальності. Відмінність матеріальної відповідальності за трудовим правом від майнової відповідальності за цивільним правом. Види матеріальної відповідальності. Обмежена матеріальна відповідальність працівників. Повна матеріальна відповідальність працівників. Визначення розміру матеріальної шкоди. Визначення розміру шкоди у випадках, коли її фактичний розмір перевищує номінальний. Матеріальна відповідальність власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу в трудових правовідносинах. Підстава, умови відповідальності та її розміри. Матеріальна відповідальність власника або уповноваженого ним органу за порушення права працівника на працю. Матеріальна відповідальність власника або уповноваженого ним органу за ушкодження здоров'я працівника. Інші випадки матеріальної відповідальності власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за шкоду, заподіяну працівникові.

Тема 10. Правове забезпечення охорони праці. Поняття охорони праці, її правове регулювання. Принципи правової охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці. Організація охорони праці на підприємстві.

Державне управління охороною праці. Участь трудових колективів і профспілок в регулюванні охорони праці. Норми і правила з охорони праці. Загальні, міжгалузеві та галузеві правила з техніки безпеки. Організаційно-правові форми забезпечення охорони праці: планування; проведення інструктажів (ввідний, первинний, повторний, позаплановий) і медичних оглядів; навчання працівників з правил техніки безпеки; визначення засобів з компенсації і нейтралізації шкідливого впливу виробничих факторів (скорочення робочого часу, додаткові відпустки, перерви в роботі, профілактичне і спеціальне харчування та інші). Розслідування і облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Відшкодування власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків. Спеціальні правила охорони праці на важких, небезпечних і шкідливих роботах. Правова охорона праці жінок. Правова охорона праці неповнолітніх. Правова охорона осіб зі зниженою працездатністю.

Тема 11. Трудові спори. Поняття, види і причини виникнення трудових спорів. Органи, що розглядають трудові спори. Принципи розгляду трудових спорів. Підвідомчість трудових спорів. Комісія з трудових спорів (порядок створення, структура, компетенція, порядок роботи, винесення рішення і його виконання). Розгляд трудових спорів у судах. Трудові спори, що розглядаються безпосередньо в суді. Поняття і види строків з розгляду індивідуальних трудових спорів (строки звернення, строки виконання рішень, постанов, винесених органами з розгляду індивідуальних трудових спорів). Колективні трудові спори. Органи з вирішення колективних трудових спорів (примирна комісія, трудовий арбітраж), їх створення, компетенція, порядок прийняття і виконання рішень. Страйк як крайній засіб вирішення колективних трудових спорів.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;
- активні методи навчання.

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної та заочної форм здобуття освіти

Підсумковий контроль – ЗАЛК	Підсумковий контроль – ЕКЗАМЕН
Аудиторна робота – 80 балів	Аудиторна робота – 40 балів
Самостійна робота – 20 балів	Самостійна робота – 10 балів
Залік	Екзамен – 50 балів
Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів	Усього за навчальну дисципліну (освітній компонент) – 100 балів

Для переводу оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі заліку необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 16 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

Для переводу оцінок у бали у разі підсумкового контролю у формі екзамену необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{МКО} + \text{КДО} * 0,5 + \text{КНО}} * 8 =$$

- AP – результат аудиторної роботи;
- МКО – мінімальна кількість оцінок (1/3 (33 %) від кількості семінарських занять/практичних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни). Якщо МКО складає дробове число, то до розрахунку береться наступне ціле число;
- КДО – кількість «додаткових» оцінок – оцінок, що перевищують МКО;
- КНО – кількість невідпрацьованих «незадовільних» оцінок та невідпрацьованих пропущених занять.

При оцінюванні екзамену застосовуються такі критерії:

– 45-50 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю виконав/виконала завдання правильно, допустив/допустила 1-2 помилки, вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

– 35-44 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила незначні лексичні та граматичні помилки, володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

– 25-34 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти виконав/виконала усі завдання та допустив/допустила значні лексичні та граматичні помилки, володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

– 0-24 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання та робить значні лексичні та граматичні помилки, які суттєво впливають на результат, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Оцінювання курсової роботи

№ з/п	Критерії	Максимальна кількість балів
1	Теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат	5
2	Використання різних методів дослідження при написанні курсової роботи	5
3	Глибока проробка проблеми за матеріалами вітчизняної та зарубіжної літератури і чинним законодавством.	20
4	Самостійний і творчий підхід до аналізу емпіричного матеріалу	5
5	Науковий стиль викладення матеріалу	5
6	Обґрунтованість та вірогідність запропонованих висновків	10
7	Належне оформлення курсової роботи	10
8	Наявність змістовних додатків	10
9	Своєчасність здачі курсової роботи	5

10	Грамотний і аргументований захист курсової роботи перед комісією	20
11	Наявність демонстраційних матеріалів при захисті курсової роботи	5
	Всього:	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75-81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67-74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Міжнародне та порівняльне трудове право: підручник / С. В. Венедіктов ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Навч.-наук. ін-т права. Київ : ДІА, 2023. 259 с.

2. Трудове право : навч. посіб. / Т. В. Колеснік, М. М. Клемпарський. Харків : Факт, 2023. 202 с.
3. Трудове право [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Назарчук. Київ : КНЕУ, 2025. 230 с.
4. Трудове право України: підручник / Н. М. Вапнярчук, Л. Ю. Величко та ін. ; за ред. проф. О. М. Ярошенко. Харків. 2022. 376 с.
5. Трудове право України: підручник/ С.В. Венедіктов. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 216 с.

Додаткові

1. Актуальні теоретичні та практичні проблеми відшкодування моральної шкоди потерпілим працівникам від нещасних випадків на виробництві або професійних захворювань: монографія / за наук. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Юрайт, 2022. 272 с.
2. Бондар М. Трудові спори: важливість впровадження альтернативних механізмів їх врегулювання. Юридичний вісник України : все про закони - в одній газеті: загальнонаціональна правова газета. Київ, 2023. 17-31 липня (№ 28/29). С. 24.
3. Боровська І. А. Окремі аспекти розгляду і вирішення трудових спорів у позовному провадженні цивільного судочинства. Юридична наука. 2021. № 3. С. 78–84. URL: <https://journal-nam.com.ua/index.php/journal/article/view/183>
4. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : «Галицька видавнича спілка», 2022. 312 с.
5. Гудій В. Відповідальність роботодавця за затримку виплати зарплати під час воєнного стану. Юридична газета. Київ, 2023. 30 червня (№ 7/8).
6. Добросовісність: доктрина & судова практика. Збірка статей / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 358 с.
7. Кирдан Б., Веренкіотова О. Право на працю як одне з фундаментальних прав людини. Приватно-правові механізми захисту прав людини: матеріали Міжкаф. наук.-теорет. круглого столу (Київ, 10 грудня 2021 року). Київ, 2021. С. 64–66.
8. Кирдан Б.В. Особливості організації охорони праці у період дії воєнного стану. Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту : матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених (Харків, 20-21 квітня 2023 р.). Х. : Національний університет цивільного захисту України, 2023. С. 408.
9. Кирдан Б.В. Особливості реалізації права працівника на відпустку в умовах воєнного стану в Україні. Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 31 березня 2023 р.) / редкол. В.П. Маковій та ін. Одеса : ОДУВС, 2023. С. 103–104.
10. Кирдан Б.В. Реалізація права на позасудове врегулювання спору шляхом медіації у період дії воєнного стану в Україні. Проблеми цивільного

права та процесу : тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження О. А. Пушкіна (Вінниця, 19 трав. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Харків. обл. осередок Всеукр. громад. орг. «Асоціація цивілістів України», Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 199–202.

11. Крат В. І. Трохи про приватне право в судовій практиці. Київ, 2023. 662 с.

12. Кузьменко В. В. Місце і роль судової практики та правового звичаю у системі джерел трудового права України : монографія. Київ : ФОП Кандиба Т.П. 2021. 380 с.

13. Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 081 «Право»: навч. посіб. / уклад.: Білянська Н. В., Булик І. Л., Кирдан Б. В. та ін.; за заг. ред. проф. С. Д. Гусарева. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. 184 с.

14. Постанови Пленуму Верховного Суду в цивільному судочинстві. 6-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2023. 468 с.

15. Профспілки не підтримали проект нового Трудового кодексу. Юридичний вісник України : все про закони - в одній газеті: загальнонаціональна правова газета. Київ, 2024. 1-15 лютого (№ 5/6). С. 11.

16. Рим О.М. Трудове право Європейського союзу та його вплив на розвиток трудового права України. дис. док. наук... 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення. Львів. 2021. 507 с.

17. Романенко О. Сумісництво в робочий час заборонено? Юридичний вісник України : все про закони - в одній газеті: загальнонаціональна правова газета. Київ, 2023. 16-31 березня (№ 11/12).

18. Соціально-трудова права і виклики цифровізації : монографія / [С. Вишновецька, Л. Гаращенко, Л. Купіна та ін.] ; за ред. Яни Сімутіної та Михайла Шумила ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. Київ : Ніка-Центр, 2023. 347 с.

19. Стадніченко С.В. Правове регулювання працевлаштування в Україні та країнах Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Стадніченко Сергій Володимирович ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2023. 20 с.

20. Трудове право та право соціального забезпечення : навч. посібн. для підгот. до іспиту. Харків : Право, 2021. 258 с.

21. Трудове право України: (особлива частина) : практикум / Вавженчук С.Я., Кучма О.Л., Сіньова Л.М., Черноус С.М. ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Навч.-наук. ін-т права. – Київ : 7БЦ, 2022. – 299 с.

22. Трудове право: мультим.-навч. електронний посібник. / Кирдан Б.В., Калінюк А.Л., Куцик К.В., Мироненко В.П., Шаповал Л.І., Ракул О.В. Київ 2022. URL: https://arm.naiou.kiev.ua/books/trudove_pravo/autor.html.

23. Трудове право: підготовка до іспиту: навч. посібник / кол. авт.: О. С. Юнін, К. Р. Резворович, Н. В. Уварова та ін. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 100 с.

24. Українські трудові мігранти за кордоном будуть захищені законом. Юридичний вісник України : все про закони - в одній газеті: загальнонаціональна правова газета. Київ, 2023. 16-31 березня. № 11/12.

25. Чанишева Г.І. Трудове право України: навч. - метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 137с.

26. Шацька З.Я. Проблеми працевлаштування вимушено переміщених осіб в міжнародних компаніях. Формування ринкових відносин в Україні : збірник наукових праць. Київ, 2023. № 3 (262). С. 100-105.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Кодекс законів про працю України : від 10.12.1971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

3. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

4. Порядок встановлення ступеня стійкої втрати професійної працездатності в рамках проведення оцінювання повсякденного функціонування особи: Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2012 № 420. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-12#Text>.

5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.

6. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

7. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.

8. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>.

9. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>.

10. Про відпустки : Закон України від 15.11.1996 №504/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504/96-ВР>.

11. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

12. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>.

13. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (в редакції Закону від 26.11.2015 № 835-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

14. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
15. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.
16. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>.
17. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.
18. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 № 192-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.
19. Про зайнятість населення : Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>.
20. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
21. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
22. Про захист вимог працівників у випадку неплатоспроможності роботодавця: Конвенція Міжнародної організації праці № 173 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_286#Text.
23. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
24. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05.11.2015 № 761-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19#Text>.
25. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
26. Про колективні договори і угоди : Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
27. Про колективні угоди та договори: Закон України від 23.02.2023 № 2937-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2937-20#Text>.
28. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.
29. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.
30. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
31. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09 квітня 1999 року № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
32. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.
33. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

34. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>.

35. Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності : Закон України від 22.06.2012 № 5026-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5026-17#Text>.

36. Про особливості трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.

37. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.

38. Про пенсійне забезпечення : Закон України від 05.11.1991 № 1788-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>.

39. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 03.03.1998 № 137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

40. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

41. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

42. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>

43. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.

44. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Закон України від 12.07.2018 № 2505-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>.

45. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

46. Про професійний розвиток працівників : Закон України від 12.01.2012 № 4312-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4312-17#Text>.

47. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n2320>.

48. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

49. Про судовий збір: Закон України Закон України від 08.07.2011 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>.

50. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

51. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.
52. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII (в редакції Закону від 01.06.2020 № 738-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.
53. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>.
54. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
55. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14.#Text>.
56. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Практика ЄСПЛ

(збірники, узагальнення, посібники)

1. Особливості застосування рішень Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: навчальний посібник / У. Б. Андрусів, О. Б. Верба-Сидор, Ю. В. Верхола та ін. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. – 404 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2738>.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-комунікаційна система «МІА:Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=101>
2. Головна сторінка розділу «Законодавство України» Офіційного вебпорталу парламенту України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main>
3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
4. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
6. Міністерство юстиції України URL: <http://www.minjust.gov.ua>
7. Офіційний вебсайт Конституційного суду України URL: <https://ccu.gov.ua/>
8. Інформаційний сервер Верховного Суду України <http://www.scourt.gov.ua>
9. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/>
10. Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>
11. Верховний Суд. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
12. Велика Палата Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/velyka_palata/

13. Касаційний цивільний суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_cil/
14. Касаційний адміністративний суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/
15. Касаційний кримінальний суд. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_krim/
16. Вищий антикорупційний суд. URL: <https://hcac.court.gov.ua/hcac/>
17. Реквізити для сплати судового збору, формування квитанції або онлайн сплати. URL: <https://court.gov.ua/affairs/sudytax/>
18. Список судових справ, призначених до розгляду. URL: <https://court.gov.ua/assignments/>
19. Стан розгляду справ (Інформація щодо стадій розгляду судових справ, змінених після 28 травня 2015 року, та звітів про автоматизований розподіл, доступних з 01 вересня 2015 року). URL: <https://court.gov.ua/fair/>
20. Оприлюднення відомостей про справи про банкрутство. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/og_pov/
21. Оприлюднення відомостей у справах про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі її посадовою особою. URL: https://court.gov.ua/reyestri-ta-sistemi/opr_vid/
22. Професійна мережа «Феміда». URL: <https://femida.court.gov.ua/>
23. Рішення Європейського суду з прав людини: пошук рішень українською мовою
[https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/ukr#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})
24. Рішення Європейського суду з прав людини: пошук рішень англійською мовою
[https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid2%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]})
25. Нотаріальна палата України URL: <http://npu.ua>
26. Репозитарій ДонДУВС. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/>
27. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://nbuv.gov.ua>
28. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>
29. Бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua>
30. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». URL: <http://www.library.ukma.kiev.ua>
31. Електронні ресурси Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка. URL: <https://www.lnulibrary.lviv.ua/resources/>
32. Юридичні інформаційні ресурси. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html